פעליע מיטן בדחן אַן דער שפּיץ האָבן זיך באַוויזן אין דרויסן מיט זייערע כלים. די חברה לצים האָבן אויף שטום־לשון אַ שטומען מאַרש געשפּילט. די פידל־שפּילער זיינען געפאָרן מיט די רוקנס פון זייערע סמיקעס אויף די סטרונעס און די קלאַרנעטשיקעס האָבן געהאַלטן די קלאַרנעטן אין די מיילער און געאַרבעט מיט די פינגער, די פינגער זיינען געשפּרונגען און געטאַנצט אויף די זילבערנע פאַנצערלעך אויפן קלאַרנעט, וואָס האָבן זיך געהויבן אַרויף און אַראָפּ. דאָס איז געווען אַ פיינער איינפאַל, אָט דאָס, וואָס אַלע צוזאַמען זיינען געגאַנגען און האָבן פּאַנטאָמימעדיק געשפּילט. ווער ס'האָט עס געזען, האָט עס ביי אים אַרויסגערופן אַ שטורעם פון פרייד אין האַרץ. אבלים, וואָס זיינען נאָר אַ דאַנק דעם יום־טוב קיין שבעה נישט געזעסן, האָבן זיך צעשמייכלט, צוקוקנדיק ווי די חברה גייען און שפּילן נישט. און צוקומענדיק צו דער טיר פון דער שטוב, וואו דער חתן איז איינגעשטאַנען, האָבן זיי מיט אַ מאָל אַ טראַסק געטאָן אַרויס מיט אַ מאַרש, און צענדליקער הערצער האָבן אַ צאַפּל געטאָן פון גרויס שמחה.

די קאַפּעליע האָט זיך אַריינגעלאָזט אין שטוב מיטן מאַרש, וואָס איז, אָבער, גלייך איבערגעריסן געוואָרן. דאָרטן איז געווען אַזוי ענג און רעשיק פון קליינוואַרג, אַז ס'איז נישט געווען קיין פּלאַץ פאַר די מוזיקאַנטן און פאַרן שפּילן, פאַר זייערן. און אין מיטן, צווישן דעם קליינוואַרג, איז אַ מבולבלדיקער, אַ צעמישטער געשטאַנען דער חתן און, קענטיק, נישט געוואוסט וואו זיך אַהין צו טאָן, וואָס מיט זיך צו טאָן און וואָס צו טאָן מיט דער חברה קליינוואַרג, וואָס האָבן אים באַלאַגערט. ער איז געשטאַנען, דער חתן, שוין חתנדיק און חתונהדיק אָנגעטאָן, און ס'האָט זיך געדאַכט, אַז ער איז נאָך אַ גרעסערער „תם" געוואָרן, ווי ער איז געווען. ער האָט גאָר פּלוצלינג זיין „איך", דעם סענדערישן, פאַרלוירן און איז געוואָרן עפּעס אַנדערש, און דער עפּעס־אַנדערש, ווייסט ער נישט, צי ס'איז עפּעס אַ העכערע מדרגה פון סענדערלען, צי נאָך אַן ערגערע. ער האָט נישט געוואוסט. וואָס ער איז. עפּעס גאָר ווי אַ ביי־געבוירענער.

ער איז געשטאַנען מיט אַראָפּגעלאָזענע הענט, אַ צעכראַשטשעטער. די קלעזמאָרים האָבן אָנגעהויבן אַרויסצוטרייבן דאָס קליינוואַרג פון

שטוב. מיט רעש און געפּילדער איז דאָס קליינוואַרג געפלויגן דורך טיר און פענצטער און — געבליבן שטיין הינטער טיר און הינטער פענצטער — דאָרטן זיך פאַרנומען צו ליאַרעמען און שרייען.

שפּעטער, אָבער, אַזוי גלייך ווי עס האָט זיך איין ייד און אַ צווייטער געוויזן, איז געוואָרן שטילער און רואיקער. קליינוואַרג, אַפילו, האָבן אָנגעהויבן צו פילן די ערנסטקייט פון מאָמענט, אַז נישט צוליב ליצנות גייט מען עס חתונה מאַכן אָט דאָס פּאָרל, אַז ס'איז צוליב זייער אַ וויכטיקער זאַך.

אַ ייד נאָך אַ ייד איז אָנגעקומען מחותנדיק, און יעדן ייד האָט די קאַפּעליע באַגעגנט מיט אַ גאַנץ פיינעם מזל־טוב, און נאָך יעדן אָפּגעשפּילטן מזל־טוב האָט דער בדחן אויסגערופן, — ווי אַלע בדחנים רופן אויס אויף אַלע חתונות, אַזוי האָט דער בדחן נאָך יעדן אָפּגעשפּילטן מאַרש אויסגערופן:

— אָט דאָס איז געווען אַ גאַנץ פיינער מזל־טוב אָפּגעשפּילט לכבוד...

מען האָט באַזעצט דעם חתן אויבן־אָן, און אַרום אים האָבן זיך אַרומגעזעצט די חשובסטע, די פּרימסטע באַלעבאַטים, און מ'האָט געטרונקען בראָנפן, געטרונקען לחיים און פאַרביסן מיט לעקעך. און פּונקט ווי דאָ, ביים חתן, זיינען געזעסן יידן און מקבל־פּנים געווען דעם חתן, אַזוי זיינען דאָרט, ביי דער כלה, געזעסן ווייבער און מקבל־פּנים געווען די כלה. ס'האָט זיך יעדער איינער און יעדע איינע געשטופּט צו כאַפּן אַ שטיקל מצווה און אום דעם זכות ניצול צו ווערן פון דער אָנגעשיקטער מגפה, רחמנה לצלן.

ס'איז נאָך געווען אַ פּאָר שעה צו נאַכט, ווען די קאַפּעליע האָט געגעבן אַ קלאַפּ דעם חופּה־מאַרש. מיט הבדלות, וואָס האָבן געפלאַקערט פייערדיק און רויכיק, האָבן זיך אַרויסגעשאָטן עטלעכע יידן מיטן חתן אין דער מיט. דער חתן, אין אַ שוואַרץ־געוואַנטענער קאַפּאָטע, מיט אַ ווייסן קיטל, וואָס האָט אויבן און אונטן ווייס אַרויסגעקוקט, האָט אויסגעזען, ווי אַן אלמן, וואָס גייט אַ צווייטן מאָל חתונה האָבן. ווייטלעך פון הינטן האָבן ווייבער געפירט די כלה, דאָס פּנים פאַרדעקט אַריבער דער נאָז מיט אַ טאָפּלטער, צונויפ־

געלייגטער, ווייסער פּאַטשיילע. מיט חתן־כּלה און מיט יידן און ווייבער, וואָס האָבן חתן־כּלה געפירט, איז מיטגעגאַנגען דאָס גאַנצע שטעטל, גרויס און קליין, און פון געדיכטן עולם אַרויס האָבן אַרויסגעשטאַרצט, העכער פון עולם און העכער פון די קעפּ, די חופּה־שטאַנגען. אַ שטויב, ווי אַ געדיכטער נעפּל, האָט זיך אויפגעהויבן איבער קעפּ און מענטשן, און אין שטויב האָבן זיך ווי לאַנגע פּאות געקרייזלט און געשפּיצט די רויכן פון די הבדלות. די קאַפּעליע האָט געשפּילט, זיך געריסן אויף אַלע כּלים. און ס'איז געווען אַ געמיש פון אומעט און פריילעכקייט. אַ לעבעדיק פּאָר־פּאָלק האָט מען געפירט אויפן בית־עולם, געפירט אַהין, וואו מען באַגראָבט, אַ חופּה־שטעלן, און ס'האָט געצויגן צו קוקן אויף די חופּה־שטאַנגען, וואָס האָבן פונעם עולם אַרויסגעקוקט. ס'האָט זיך יעדערן געדאַכט, אַז זיי זעען אויס עפּעס אַנדערש ווי אַלע מאָל.

דער בית־עולם איז באַשאָטן געוואָרן מיט לעבעדיקע מענטשן. די גרעסטע צאָל האָט אַריבערגעקלעטערט איבערן פּאַרקאַן, ווייל דורכן שמאָלן טירעלע וואָלט אויסגעקומען זייער לאַנג צו וואַרטן, ביז וואַנען אַלע וואָלטן זיך דורכגעשטופּט. ס'זיינען געקראָכן איבער די פּאַרקאַנעס יינגלעך און יידן מיט בערד. ס'האָט יעדערער געוואָלט זיין נאָענט צו דער חופּה און צו חתן־כּלה, געוואָלט זען די פּנימער זייערע, וואָס פּאַר אַ פּנים זיי וועלן האָבן אונטער דער חופּה. ביימער און צווייגן זיינען באַשאָטן געוואָרן מיט לעבעדיקע חברה. און פון ערגעץ, דאָ און דאָרט, פון אַ פּאָר ערטער און ווינקלען, האָבן זיך געלאָזט הערן געגרייזלטע „אל מלאס". דאָס האָט מען חתן־כּלהס עלטערן די אל־מלאס געמאַכט.

פונאַנדערגענומען די פיר חופּה־שטאַנגען און פירעקיק די חופּה אַוועקגעשטעלט, האָט מען חתן־כּלה אַרונטערגעפירט אונטער דער חופּה און מ'האָט געזאָגט זיבן מאָל „ויהי נועם", און זיבן מאָל איבערגעזאָגט דאָס קאַפּיטל תהילים „למנצח לבני קרח מזמור, שמעו זאת כל העמים". און נאָך דער חופּה האָט די קאַפּעליע ווידער אַ קלאַפּ געטאָן אַ מאַרש, חתן־כּלה זיינען צוריקגעגאַנגען געאָרעמט, און פּונקט ווי פריער האָט יעדערער געוואָלט זיין אויפן בית־עולם פון די ערשטע, האָט זיך יעדער איינער נאָך דער חופּה געאיילט נישט צו בלייבן פון די לעצטע, און מ'איז איילנדיק געשפּרונגען איבער די פּאַרקאַנעס.

ס'איז נאָך געווען גרויסער טאָג, אָבער ס'האָט זיך שוין געפילט דער פאַרנאַכט. די זון איז אין מעריב־זייט געשטאַנען אַלץ נאָך אַזאַ קלאָרע און אַזאַ לויטערע, ווי זי האָט זיך אין דער פרי אין מזרח באַוויזן. און ס'האָט זיך געשפּירט, אַז נאָכן „געשענקטן" שיינעם, וואַרעמען טאָג גייט זיין אַ וואַרעמע נאַכט. און ס'איז יעדערער געגאַנגען מיטן פולן בטחון, אַז צו דער מגפה איז אַ סוף געקומען. און ווייט נישט קיין טאַנצנדיקע און נישט קיין „הוליאַקעס" האָבן געכאַפּט אַ טענצל נאָך אין מיטן גאַס, איינער אויפן צווייטן האָבן האַנט אויף אַקסל פאַרלייגט און אַזוי אַריינגעטאַנצט אין שול אַריין, דאָרט, וואו מ'האָט ערשט אָנגעהויבן צונויפשטעלן טישן מיט בענק און וואו דער עולם האָט זיך ערשט פאַרנומען אויף אַ גאַנצער נאַכט זיך משמח צו זיין.